

इंडस किसानसाठी अटी आणि शर्ती

इंडस किसान हे इंडसइंड बँकेचे शेतीला थेट निधी पुरवठा करणारे प्रॉडक्ट आहे. ते शेतकऱ्यांना एक खिडकी योजनेमार्फत शेती आणि शेतीशी संबंधित कामे हाती घेण्यासाठी त्यांच्या अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन गरजांची पूर्तता करेल. कर्ज शेती जमीन धारणा आणि गुंतवणूकीच्या गरजांच्या आधारावर दिले जाईल.

1. व्याख्या आणि अटी लागू होणे

कर्ज सुविधांसाठी अर्ज प्रपत्र (अर्ज) – इंडसइंड बँकेतील शेतीविषयक कर्जाच्या सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी विनंती प्रपत्राला संदर्भित करते.

ग्राहक – इंडसइंड बँकेत खाते असणाऱ्या व्यक्तीला/एककाला संदर्भित करते.

सेवा – इंडसइंड बँक इंडसइंड शेतीविषयक कर्ज खात्याच्या ग्राहकाला पुरवीत असलेल्या सेवांना संदर्भित करते.

वेबसाइट – इंडसइंड बँकेच्या इंटरनेटवरील अधिकृत वेबसाइट – www.indusind.com ला संदर्भित करते.

भारत सरकार (जीओआय) : भारत सरकारला संदर्भित करते.

राज्य सरकार : ग्राहक जिथे शेतीची कामे करत आहे त्या राज्याच्या सरकारला संदर्भित करते.

भारतीय रिझर्व बँक (आयबीआय) – भारतीय रिझर्व बँक असे नाव असलेल्या, भारतातील बँकिंगचे नियमन करणाऱ्या संस्थेला संदर्भित करते.

केवायसी – ‘नो युवर कस्टमर (तुमचा ग्राहक जाणून घ्या)’ वरील बँकेच्या धोरणात्मक दस्तऐवजाला संदर्भित करते.

आयबीएल – इंसइंड बँकेला संदर्भित करते.

विशिष्ट लिंगाचा विशेष उल्लेख करणारे शब्द इतर लिंगानाही लागू होतात.

या अटी आणि शर्ती ग्राहक आणि बँक यांच्या दरम्यानच्या कराराचा भाग बनतात आणि भारतीय प्रजासत्ताकाच्या अधिकारितेतील वैधानिक/नियामक संस्थांच्या कायद्यांनुसार आणि बँकेच्या धोरणाच्या अंतर्गत आढाव्यानुसार वेळे वेळी होणाऱ्या बदलांच्या अधीन आहेत. खाली नमूद केलेले केवळ इंडस किसान खालील शेतीविषयक कर्ज खात्यांच्या सर्व प्रॉडक्ट्सना आणि सेवांना लागू आहे.

2. पात्रतेचे निकष

इंडस किसान प्रॉडक्ट खाली कर्जासाठी अर्ज केवळ निवासी भारतीय त्याच्या/तिच्या स्वतःच्या नावाने करता येतील आणि पात्रतेचे मुख्य निकष आहेत:

- मुख्य अर्जदार शेतीत किंवा शेतीशी संबंधित कामात गुंतलेला असला पाहिजे आणि वयाने प्रौढ (वयोगट 18– 80 मध्ये) असला पाहिजे.
- लागवड करणारे मालक, कुळ शेतकरी, मौखिक भाडेपट्टेदार आणि वाटप मिळालेले शेतकरी (5 वर्षांपेक्षा कमी नसलेल्या कालावधीसाठी ताब्याचा हक्क असल्याची नोंद असलेले).
- मुख्य अर्जदार वयाने 70 वर्षांपेक्षा मोठा असेल तर, पुढील अटींची पूर्तता केला पाहिजे.
  - ए. सह-कर्जदार बंधनकारक आहे.

बी. प्रौढ वयाचा आणि ज्याचे वय 70 वर्षांपेक्षा कमी आहे असा किमान एक कायदेशीर वारस सुविधेसाठी सह-कर्जदार असला पाहिजे. जर कायदेशीर वारस नसेल तर, सह-कर्जदार कुटुंबाचा सदस्य/कर्जदाराचा जवळचा नातेवाईक असावा आणि प्रौढ वयाचा असावा.

- कर्जदार किंवा हमीदार कोणत्याही वित्तीय संस्थेद्वारे किंवा आयबीआयच्या कसूरदार सूचीनुसार ‘कसूरदार’ धोषित नसावेत.

ग्राहकाला कर्ज सुविधेसाठी कर्जाचे प्रपत्र (अर्ज) भरणे, सर्व समर्थक कागदपत्रे सादर करणे (बँकेच्या केवायसी दरणानुसार आवश्यक असल्याप्रमाण), पॅन कार्ड प्रत/प्रपत्र 61 आणि अर्जावर सही करणे (अनेक अर्जदारांच्या बाबतीत, सर्व अर्जदारांनी अर्जाच्या प्रपत्रावर सही करणे आवश्यक आहे) आवश्यक असेल.

ग्राहकाला अर्जदाराद्वारे लागवड केल्या जात असलेल्या जमीन धारणेचा तपशील सुद्धा हाती घेतलेल्या कामाच्या पुराव्यासह सादर करणे आवश्यक असेल. गुंतवणूकीच्या गरजांसाठी, प्रकल्प अहवाल/दीर्घकालीन शेती किंवा/आणि शेतीविषयक कामे हाती घेण्याबाबतत घोषणापत्र सुद्धा सादर करावे लागेल.

केवळ अर्जाची स्वीकृती म्हणजे बँकेद्वारे कर्ज सुविधा मंजूर करणे नसेल. बँक तिची मार्गदर्शक तत्त्वे आणि धोरणांच्या आधारे सुविधा मंजूर करण्याचा किंवा नामंजूर करण्याचा हक्क राखून ठेवत आहे.

कर्ज मंजूरी पत्रात ठरवून दिलेल्या अटी आणि शर्ती तसेच सुविधेच्या दस्तऐवजात आणि सुरक्षा दस्तऐवजात विनिर्दिष्ट केलेल्या अटी आणि शर्तीनी शासित राहतील.

कर्ज “अशिक्षीत” व्यक्तीला दिले जाऊ शकेल पण अशा खात्याला धनादेशाची सुविधा पुरवली जाणार नाही.

ग्राहकांनी नोंद घ्यावी कि वेलकम कीटस् केवायसी नियमांचा एक भाग म्हणून यथायोग्य प्रकारे पडताळणी केलेल्या आणि बँकेकडे नोंदलेल्या ग्राहकाच्या पत्र व्यवहाराच्या पत्त्यावरच पाठवली जातात. रवानगी एकत्र अधिकृत कुरियर किंवा नोंदणीकृत टपालाद्वारे केली जाते. ग्राहकाला विनिर्दिष्ट कालावधीत वेलकम कीट/डिलीव्हरेबल्स प्राप्त झाली नाहीत तर तसे शाखेला कळविणे आवश्यक आहे जेणेकरून पुन्हा रवाना करण्याची व्यवस्था करता येऊ शकेल. डिलीव्हरेबल्स/वेलकम कीटस् परत आल्यास बँक खाते स्थगित ठेवू शकेल.

3. किसान कार्ड, पासवर्ड्स् आणि धनादेश पुस्तिका सुरक्षित ठेवणे

ग्राहकांनी नोंद घ्यावी किसान कार्ड, प्राप्त केले असेल तर, आणि त्याची क्रिडेन्शियल्स, इंटरनेट बँकिंग क्रिडेन्शियल्स, फोन बँकिंग क्रिडेन्शियल्स, धनादेश पुस्तिका आणि इतर सुविधा ही इंडसइंड बँकेत धारण केलेल्या खात्यात आर्थिक व्यवहार करण्यासाठी साधने आहेत.

उपरोक्त आणि भविष्यात सेवेसाठी पुरवण्यात येणारी इतर सर्व क्रिडेन्शियल्स सुरक्षित ठेवणे आणि त्यांची गोपनीयता यासाठी सर्वस्वी ग्राहक जबाबदार असावा. ग्राहकाने ही क्रिडेन्शियल्स कोणत्याही परिस्थितीत इतर कोणालाही उघड करू नयेत.

त्यांना पुरवलेल्या यापैकी कोणत्याही डिलीव्हरेबल्सच्या पायी होणाऱ्या कोणत्याही फसवणूकीच्या/अनधिकृत व्यवहारांसाठी बँक जबाबदार असणार नाही.

डिलीव्हरेबल्स ग्राहकाला एकत्र वेलकम कीटबरोबर किंवा वेलकम कीट रवाना केल्यानंतर स्वतंत्र मेलसंद्वारे रवाना केली जातात. ग्राहकाने नोंद घ्यावी कि डिलीव्हरेबल्स ग्राहकाला केवायसी नियमांचा एक भाग म्हणून यथायोग्य प्रकारे पडताळणी केलेल्या आणि बँकेकडे नोंदलेल्या ग्राहकाच्या पत्र व्यवहाराच्या पत्त्यावरच पाठवली जातात.

इंडसइंड बँक तिच्या सर्वोच्च सुरक्षा पुरवण्याच्या तहानेपोटी ग्राहकांना प्रत्यक्ष टपालाद्वारे पासवर्ड मिळवण्यापासून परावृत्त करते. त्यामुळे, ग्राहकांना काही व्यक्तीगत तपशील पुरवल्यावर पासवर्ड ॲनलाइन किंवा एटीएममार्पथ निर्माण करण्याचा पर्याय देण्यात आला आहे. तथापि, ग्राहकाला प्रत्यक्ष टपाल पाठविणे आवश्यक असेल तर, त्यानंतर उद्भवणाऱ्या फसवणूकीला/दुरुपयोगाला बँक जबाबदार असणार नाही. किसान कार्ड प्राप्त झाल्यावर, ग्राहकाने त्याकर पीओएस आउटलेटवर ग्राहकाची सहज ॲक्सेस पटण्यासाठी सह करावी. सुरवातीचा पासवर्ड ताबडतोब बदलावा. धनादेश पुस्तिका पूर्णआहेत आणि मध्येच धनादेश गहाळ नाहीत याची ग्राहकाने खात्री करावी.

4. व्याज, आकार आणि शुल्के

खात्याच्या प्रचलनाशी आणि सेवांशी संबंधित आकार वेबसाइट वेळोवेळी विहीत केलेल्या दराप्रमाणे आकारण्यात येतील. आकार मंजूर केलेल्या अटी आणि शर्तीनुसार निश्चीत केलेल्या वारंवारतेने खात्यातून वळते करून घेतले जातील.

बँकेला सेवा आकार, देय रकमा वेळेवर प्रदान न करण्यासाठी आकार किंवा कोणतीही चुकीची जमा रक्कम किंवा तदनुरूप बँकेने/विरुद्ध पक्षाने कळविल्याप्रमाणे उशीरा परतावा, आणखी सूचना देण्याची किंवा अतिरिक्त संमती/अधिकार मिळवण्याच्या गरजेशिवाय खात्यातून वजा करून घेण्याचा हक्क आहे.

सदरहू खात्यात जोर्यत कोणतेही पैसे थकित आहेत, ऋणको बँकेला पुढीलप्रमाणे व्याज प्रदान करेल/करतील:

व्याजाची गणना कर्ज खात्यातील रोजच्या वजा शिलकीवर वेळोवेळी तुम्ही स्वीकारलेल्या मंजूरी पत्रात नमूद केलेल्या दराने, पुरवलेल्या वारंवारतेने आणि ऋणको द्वारा देय तारखेला प्रदान करायच्या व्याजावर केली जाईल.

वर नमूद केल्याप्रमाणे व्याजाच्या प्रदानात कसूर होण्याच्या प्रसंगात त्याचे भांडवलात रुपांतर केले जाईल आणि मुद्दलात वाढवले जाईल आणि ते ऋणकोला अग्रिम मानले जाईल आणि ऋणकोने प्रदान न केलेल्या आणि त्यामुळे पूर्वोक्तप्रमाणे भांडवलात रुपांतर केलेल्या व्याजासह वजा शिलकीच्या रकमेवर बँक, ज्या कालावधीसाठी खाते चालू असण्याच्या दरम्यान कोणत्याही वेळी अनियमित/थकित राहिले असेल त्यासाठी बँकेला योग्य वाटेल अशा दराने दंडात्मक व्याज आकारण्या व्यतिरिक्त पूर्वोक्त दराने व्याज आकारण्यास पात्र असेल.

ग्राहकांनी नोंद घ्यावी कि व्याज, शुल्के आणि आकार बँकेच्या धोरणानुसार आणि विविध नियामक आणि शासक मार्गदर्शक तत्वांच्या आधारावर सुद्धा वेळो वेळी सुधारणांच्या अधीन आहेत.

5. खात्यांचे एकत्रीकरण

बँकेच्या अंतर्गत धोरणानुसार, इंडसइंड बँक एखाद्या व्यक्तीला/एककाला एका एकमेव ॲक्सेस व्रक्मांकाने ॲक्सेसप्राप्ती प्रयत्न करते. ग्राहकांनी नोंद घ्यावी कि एखाद्या ग्राहकाची बँकेतच असणारी सर्व खाती संलग्न केली जातील. आकार वसूलीच्या बाबतीत, प्राथमिक खात्यात पुरेशी शिलक नसेल तर, निगडित आकार ग्राहकाच्या अन्य संलग्न खात्यातून वसूल केले जातील.

ग्राहकापाशी कोणतेही खाते त्या खात्यात बँकेला देय असलेली कोणतीही रक्कम/आकार नाहीत याची खात्री केल्यानंतर बंद करण्याचे स्वातंत्र्य असेल. प्रत्येक खाते देयांच्या प्रदानाच्या आवश्यकता, व्याज, शुल्के, आकार वरै बाबतीत त्याच्या स्वतःच्या आवश्यकतांनी शासित असेल.

6. पासबुक आणि खाते विवरणपत्र

बँकेपाशी इमेल आणि मुद्रित खाते विवरणपत्रे, दोन्हींसाठी तरतूद आहे. मुद्रित विवरणपत्रे बँकेच्या नोंदीप्रमाणे ग्राहकांच्या मेलिंग पत्थावर पाठवली जातात तर इमेल विवरणपत्रे ग्राहकाच्या नोंदलेल्या इमेल आयडीवर पाठवली जातात. बँक पासबुक लाभाचा फायदा प्राप्त करण्याची सुद्धा तरतूद करते. बँक बँकने ठरविल्याप्रमाणे विशिष्ट वारंवारतेने पाठवलेल्या पासबुक सुविधा/खाते विवरणपत्रे साठी तिच्या खाते धारकांवर आकार लावत नाही.

इंडसइंड बँकेच्या शाखेला वारंवार भेट देऊन पासबुक अद्यतन करून घेणे ही ग्राहकाची जबाबदारी आहे. ग्राहकाला देण्यात आलेले पासबुक अद्यतन केले नाही तर त्यासाठी बँक जबाबदार असणार नाही.

इमेल विवरणपत्रांसाठी प्राप्त झालेल्या कोणत्याही इमेल्सची अधिकृतता पडताळण्यासाठी ग्राहक जबाबदार आहेत आणि ग्राहकाला प्राप्त झालेल्या कोणत्याही फसव्या इमेल्समधून उद्भवणाऱ्या कोणत्याही समस्येसाठी/नुकसानासाठी बँक जबाबदार असणार नाही. इमेल विवरणपत्रे ग्राहकाने वेळोवेळी विनिर्दिष्टीत केल्याप्रमाणे केवळ नोंदलेल्या इमेलवरच पाठवली जातात.

ग्राहकाने विवरणपत्र (इमेल/मुद्रित) वेळेवर न मिळाल्यास बँकेला कळवावे. बँक कदाचित कोणत्याही आकाराशिवाय विपरणपत्राची दुसरी प्रत देऊ शकेल.

ग्राहकाने विवरणपत्र मेल केल्यानंतर किंवा पासबुकात नोंद केल्यानंतर कोणत्याही विसंगतिसाठी/चुकीसाठी 14 दिवसांच्या आत बँकेला परत कळवावे. बँकेला 14 दिवसांच्या समाप्तीनंतर ग्राहकानेलक्षात आणून दिलेल्या/कळविलेल्या चुकीमुळे/विसंगतिमुळे ग्राहकाच्या होणाऱ्या कोणत्याही नुकसानासाठी बँक जबाबदार असणार नाही. तरीही बँक कोणत्याही वेळी विवरणपत्रातील/पासबुकातील कोणतीही चूक/विसंगति दुरुस्त करण्याचा हक्क राखून ठेवत आहे.

ग्राहक शेवटी निर्माण करण्यात आलेल्या किंवा आधीच्या कोणत्याही महिन्याच्या विवरणपत्रांसाठी दुसरी प्रत देण्याची विनंती करू शकतो. विवरणपत्राच्या दुसर्या प्रतीसाठी आकार आकारांच्या परिशिष्टानुसार असतील.

ग्राहकाने पत्यातील कोणत्याही बदलाची माहिती बँकेला ताबडतोब देणे आणि बँकेच्या केवायसी मार्गदर्शक तत्वांखाली आवश्यक असल्याप्रमाणे, कागदपत्रे पुरवल्यानंतर, पासबुकातील पत्यात बदल करण्यात आला आहे याची खात्री करणे आवश्यक आहे.

इंडसइंड बँक तिच्या रिटेल बँकिंग ग्राहकांसाठी 'धनादेश सुविधेवर नियंत्रण' सुद्धा पुरवते. या सुविधेत ग्राहकाने सादर केलेल्या सर्व आवक समाशोधित धनादेशांची प्रतिमा त्यांच्या विवरणपत्रात प्रतिबिंबीत होईल. या सुविधेत डीडी, पीओ, आरटीजीएस, एनझएफटी व्यवहारांप्रती देण्यात आलेल्या धनादेशांचा किंवा रोख रक्कम काढण्यासाठी दिलेल्या सुट्या पानांचा समावेश नाही. ग्राहकाने पुरवलेल्या सर्व धनादेशांची सर्वतोपरी प्रयत्न तत्त्वावर बँकेद्वारे छाननी केली जाईल. ग्राहक त्याने/तिने दिलेल्या कोणत्याही धनादेशांच्या प्रतिमा विवरणपत्रात प्रतिबिंबीत न झाल्यास त्यासाठी बँकेला जबाबदार धरणार नाही.

7. पसंतीचे पैसे - एटीएम

इंडसइंड बँक ग्राहक सेवा यंत्रणा कल्पक करण्याच्या तिच्या अविरत प्रयासात ग्राहकांना किसान कार्डमार्फत तिच्या एटीएम मशिन्समधून रोख रक्कम काढताना चलनाऱ्या विविध किंमतीमधून निवड करण्याचा पर्याय देऊ करते. यामुळे ग्राहकाला 100, 500 आणि 1000 किंमतीच्या काही विद्यमान पसंतीतून किंवा या चलनांची संयुक्तपणे निवड करता येते.

ग्राहकांनी हे मान्य करावे कि ही एक अतिरिक्त सुविधा आहे आणि त्यावेळच्या रोख रकमेच्या आणि किंमतीच्या उपलब्धतेवर अवलंबून आहे.

8. खात्यात व्यवहार करणे

खात्यात व्यवहार करण्याचे नियम खात्यात निश्चीत केलेल्या व्यवहार करण्याच्या आदेशांवर अवलंबून आहेत (ते ग्राहकाच्या अर्जातील व्यवहार करण्याच्या आदेशांवरील ग्राहकाच्या सूचनांवर किंवा खाते उघडल्यानंतर ग्राहकाने अधिकृतरित्या केलेल्या कोणत्याही बदलांच्या आधारे निश्चीत केले जातात).

एका व्यक्तीच्या नावावरील खात्यात केवळ ती व्यक्ती स्वतःच व्यवहार करू शकते. संयुक्त खात्यांत सर्व अर्जदारांनी दिलेल्या व्यवहार करण्याच्या सूचनांवर अवलंबून कोणतीही एकच व्यक्ती किंवा दोन व्यक्ती संयुक्तपणे किंवा सर्व अर्जदार एकत्रितपणे व्यवहार करू शकतात. व्यवहार करण्याच्या सूचनांतील कोणत्याही बदलांना त्यांच्या व्यवहार करण्याच्या सूचना विचारात न घेता सर्व ऋणकोंचा अधिकार आवश्यक असेल.

बँक तिच्या केवायसी आवश्यकतांनुसार, ग्राहकाला काही अतिरिक्त काणदपत्रे सादर करायला सांगू शकते किंवा केवायसीच्या पुनर्पडताळणीसाठी विनंती करू शकते. ग्राहकांनी बँकेच्या अशा विनंत्यांची पूर्तता करणे आवश्यक असेल आणि अशा विनंत्यांची पूर्तता न केल्याच्या परिणामी जलेल्या कोणत्याही ऐहिक/अनैहिक गैरसोयीसाठी बँक जबाबदार नसेल.

बँक वेळो वेळी बँकेच्या नोंदीमध्ये राखलेल्या ग्राहकाच्या मेलिंग पत्थावर डिलीव्हरेबल्स (म्हणजे पासबुक, धनादेश पुस्तिका, किसान कार्ड), खात्याचे विवरणपत्र, महत्वाच्या अधिसूचना, आणि इतर संबंधित बाबी पाठवू शकेल. म्हणून ग्राहकाने मेलिंग पत्थातील कोणताही बदल बँकेला ताडडीने कळविणे आवश्यक आहे. ग्राहकाने मेलिंग पतत्यातील असा बदल बँकेला न कळविण्यामुळे असा बाबी हरवणे/हानी/असफलता/चुकीच्या ठिकाणी पोचणे यामुळे ग्राहकाला होऊ शकणाऱ्या तोट्यासाठी/हानीसाठी/गैरसोयीसाठी बँक जबाबदार असणार नाही.

ऋणकोने त्याच्या कृषी उत्पादनांचे उत्पन्न कॅश क्रेडीट खाते/ओव्हरड्राफ्ट खात्यामार्फत मार्गस्थ करावे. तसेच ऋणकोने बँकेने वेळोवेळी निश्चीत केलेल्या वारंवारतेने त्यांच्या कॅश क्रेडीट/ओव्हरड्राफ्ट खात्याचे व्याज आणि इतर आकारांसह संपूर्णपणे फिरवाफिरव करणे आवश्यक आहे.

ग्राहकाने कर्ज खात्यातून उद्भवणाऱ्या कोणत्याही देय रकमा भागविण्यासाठी स्थायी सूचना दिल्या असतील तर बचत खात्यात पुरेशी शिल्क राखावी जेणे करून वेळेच्या वेळी परतफेड करण्याची खात्री करता येईल. ज्या बाबतीत ऋणको आमच्याकडे कोणतेही बचत खाते ठेवत नाही, देय तारखेला न चुकता रोख, हस्तांतरण, धनादेश वगैरे मार्फत देय रकमांच्या प्रदानाची खात्री केली पाहिजे. देयांचे प्रदान वेळेवर न करण्यासाठी ऋणको दंडात्मक व्याज आणि इतर आकार प्रदान करण्यास पात्र असेल तसेच धनादेश, स्थायी सूचना किंवा इसीएस मार्पथ केलेले प्रदान नाकारले जाण्यासाठी त्या धोरणानुसार ग्राहकाला अतिरिक्त आकारसुद्धा लावू शकेल.

मुदतीच्या कर्जाच्या बाबतीत, व्याज तसेच मुद्दलाचा हसा ग्राहकाने स्वीकारलेल्या मंजूर अटी आणि शर्टीनुसार देय तारखेला परत प्रदान केला पाहिजे. देय तारखेला कोणत्याही कर्ज सुविधेतील देय रकमांचे प्रदान न केल्यास, बँकेला तिच्या धोरणानुसार दंडात्मक व्याज लावणे भाग पडेल आणि देय रकमा वसूल करण्यासाठी बँक कायदेशीर कारवाई सुरु करू शकेल आणि त्यासाठी बँकेने केलेल्या अतिरिक्त खर्चाची प्रलंबित देय रकमांसह ग्राहकाकडून वसूली केली जाईल.

खात्याकडून काढून गेतलेल्या रकमा कोणत्याही इतर असंबंधित कामाकडे वळवू नयेत आणि त्या प्रत्येक सुविधेसाठी ऋणकोने स्वीकारलेल्या मंजूरी पत्रावर नमूद केलेल्या अंतिम वापराच्या मर्यादित असाव्यात.

बँक तिच्या धोरणानुसार नियमित मध्यांतराने सुविधांचा आढावा घेईल आणि ऋणकोकडून अतिरिक्त माहिती/कागदपत्रांसाठी विनंती करू शकेल. ऋणकोला अशा सूचनांचे पालन करावे लागेल आणि अशा विनंत्यांची पूर्तता न केल्याच्या परिणामी होणाऱ्या कोणत्याही ऐहिक/अनैहिक गैरसोयीसाठी बँक जबाबदार नसेल.

बँक कोणत्याही वेळी निधीच्या अंतिम वापराची पडताळणी करण्यासाठी प्रत्यक्ष क्षेत्राचे निरीक्षण करेल आणि ऋणकोला त्याची पूर्तता करावी लागेल. ग्राहकाने मान्य केले पाहिजे कि बँकेने ग्राहकाला शेती आणि शेतीशी संबंधित कामे करण्यासाठी आर्थिक गरजा भागविण्यासाठी सुविधा देऊ केल्या आहेत आणि पूर्ततेची खात्री करण्यासाठी ग्राहकाला भेटणे/कामाच्या प्रगतीची पडताळणी करणे हा बँकेचा हक्क आहे. निधीच्या अंतिम वापरात अनियमितपणा आढळून आल्यास बँक ग्राहकाला मार्गदर्शन करेल आणि बँकेबरोबर चांगले संबंध राखण्यासाठी त्याचे काटोकोरपणे पालन करण्याची ऋणकोला विनंती करण्यात येत आहे.

बँकेला अधिक चांगली सेवा देणे शक्य होण्यासाठी मोठ्या रकमा(रु. 10 लाखांपेक्षा मोठ्या) काढून घेताना/जमा करताना ऋणकोला बँकेला आगाऊ माहिती देण्याचा सन्ना दिला जातो.

भारत सरकारने रु. 50,000/- आणि त्यापेक्षा अधिक कोणतीही रोख रकम जमा करताना पॅनचा (ग्राहकापाशी वैध पॅन नसेल 60/61 साठी) तपशील पुरवणे बंधनकाराक केले आहे.

9 . धनादेश पुस्तिका

बँक सर्व इंडस किसान धारकांना व्यक्तिगत केलेली बहुनगरीय धनादेश पुस्तिका देते (धनादेश पुस्तिकेची सुविधा अशिक्षीत ऋणको, नॉन-ऑपरेटिव खाती (मुदतीची कर्जे) किंवा ज्या खात्यात ग्राहकाने धनादेश पुस्तिकेसाठी विनंती केलेली नाही त्यांना धनादेश पुस्तिका सुविधा दिली जात नाही). खात्याच्या प्रकारावर अवलंबून ग्राहक विशिष्ट संख्येतील मोफत धनोदश पुस्तिकांसाठी पात्र आहे.

चालू असलेली धनादेश पुस्तिका संपल्यानंतर ग्राहक नवीन धनादेश पुस्तिकेसाठी बँकेला विनंती करू शकतो. खात्याच्या प्रकारानुसार ग्राहक मर्यादित संख्येतील धनादेश पुस्तिकांसाठी पात्र आहे आणि मोफत मर्यादेच्या बाहेर दिलेल्या धनादेश पुस्तिकांना आकार लागू शकतो.

बँकेला सादर केलेल्या धनादेशावर (ग्राहकाच्या खात्यातून) असले पाहिजे:

- खात्यात व्यवहार करण्यासाठी सूचनानुसार सलेखावर सही केलेली असणे
- धनादेशावरील सही विशिष्ट खात्यासाठी बँकेच्या नोंदीत असलेल्या सहीनुसार असणे
- सर्व भाग (पेयी, अंकी रकम, अक्षरी रकम, तारीख) भरलेल्या असणे

- धनादेश जुनाट नसणे (तारीख सादर केल्यापासून सहा महिन्यांपेक्षा बाहेरची नाही)
- कोणताही बदल ड्रॉवरच्या सहीने प्रतिसाक्षांकित केलेला असणे (आरबीआयच्या सुधारित मार्गदर्शक तत्वांनुसार, चेक ट्रंकेशन पद्धतीखाली प्रक्रिया केल्या जाणाऱ्या धनादेशात कोणतेही बदल अनुज्ञेय नाहीत). बदल शंकास्पड स्वरूपाचे असल्याचे आढळल्यास बँक धनादेश परत सुद्धा पाठवू शकेल.
- धनादेशाचे पैसे देण्यासाठी खात्यात पुरेसा निधी असणे – ग्राहकाने खात्री करावी कि खात्यात पुरेसा निधी जमा केलेला आहे जेणे करून धनादेश निदीच्या कमतरतेमुळे परत पाठवला जाणार नाही. निधीच्या कमतरतेमुळे परत जाणाऱ्या कोणत्याही धनादेशावर बँक दंडात्मक आकार लावू शकेल.
- ग्राहकाने नोदम घ्यावी कि चेक ट्रंकेशन पद्धतीतून धनादेशावर प्रक्रिया करण्यासाठी विनिर्दिष्टीत केलेल्या सर्व आवश्यकता, लागू असतील आणि ग्राहकाने त्या बंधनांचे पालन करावे. आरबीआय टप्प्या टप्प्याने वेगवेगळ्या ठिकाणी चेक ट्रंकेशन पद्धतीची अंमलबजावणी करण्याच्या प्रक्रियेत आहे.

ग्राहकाने सादर केलेला धनादेश अपुन्या निधीमुळे परत गेल्यास, बँक ग्राहकावर आकार सुद्धा लागू शकेल. धनादेश परत जाण्याचे प्रसंग मयदिव्या बाहेर असल्यास, बँक ग्राहकाचे खाते स्थगित करण्याचा हक्क राखून ठेवत आहे.

ग्राहक जे धनादेश गहाळ आहेत/चोरीला गेले आहेत/प्रदान करण्याची गरज नाही अशा कोणत्याही धनादेशांसाठी बँकेकडे 'स्टॉप पेमेंट' विनंती करू शकतो. ग्राहकाने याची खात्री केली पाहिजे कि अशी स्टॉप पेमेंट विनंती धनोदश बँकेला सादर केले जाण्यापूर्वी केली जाईल. धनादेश बँकेला सादर केल्यानंतर बँकेला प्राप्त झालेल्या कोणत्याही स्टॉप पेमेंट विनंतीप्रती त्या धनादेशासमक्ष केलेल्या प्रदानासाठी बँक जबाबदार नसेल. बँक अशा कोणत्याही स्टॉप पेमेंट विनंतीसाठी ग्राहकाला आकार लावू शकेल (कृपया आकारांच्या परिशिष्टचा संदर्भ घ्यावा).

10. डिमान्ड ड्राफ्टस् आणि पे ऑर्डर्स

ग्राहक आयवीएलच्या कोणत्याही शाखांना भेट देऊन डिमान्ड ड्राफ्टस्/पे ऑर्डर्सच्या निर्गमासाठी विनंती करू शकतो. डिमान्ड ड्राफ्ट किंवा पे ऑर्डरच्या निर्गमाशी संबंधित कोणतेही आकार (आकारांच्या परिशिष्टाचा संदर्भ घ्यावा) ग्राहकाच्या खात्यातून वजा करून वसूल केला जाईल.

अधिक तपशीलासाठी कृपया, इंडसइंड शाखेशी संपर्क करा.

11. मोबाइल ॲलर्ट्स

बँकेकडे त्यांचा मोबाइल क्रमांक नोंदविलेले सर्व ग्राहक केलेल्या विविध प्रकारच्या बँकिंग व्यवहारांसाठी मोबाइल ॲलर्ट्स् मिळण्यास पात्र आहेत. हे ॲलर्ट्स् साचेबद्धपणे रोख रक्कम काढणे, रोक रक्कम जमा करणे, निधी हस्तांतरण, निधी जमा, शिल्वक ॲलर्ट्स् वर्गांसाठी पुरवले जातात. बँक एका वारंवार तत्वावर (आर्थिक व्यवहारांच्या घटनावर आधारितसाठी) ॲलर्ट्स् पाठविते (पुश) तर, ग्राहक सुद्धा विशिष्ट माहितीसाठी विनंती करू शकतात (पुल).

बँक घटना घडल्यानंतर ताबडतोब ग्राहकाला माहिती मिळण्यासाठी सर्वतोपरी उत्तम प्रयास तत्वावर हे ॲलर्ट्स् पाठविते तथापि, बँक माहितीचे संपूर्ण पारेषण पूर्ण करण्यासाठी विविध तृतीय पक्षीय सेवा पुरवठादारांवर अवलंबून असते. या बाबतीत, बँक कोणतीही माहिती ग्राहकापर्यंत उशीराने पोचण्यासाठी/न पोचण्यासाठी जबाबदार असणार नाही.

या मोबाइल ॲप्लिकेशनी आकार प्रॉडक्टची वैशिष्ट्ये, ग्राहकाचे बैंकेबरोबर संबंध यानुसार असतील आणि आकारांच्या परिशिष्टात दर्शविले आहेत. आकार वेळोवेळी बदलांच्या अधीन आहेत.

12. खाते बंद करणे

बैंकेच्या ज्या शाकेतून कजाच्या सुविधेचा लाभ घेण्यात आला असेस त्या इंडसइंड बैंकेच्या शाखेला, संबंधित डिलीव्हरेबल्स म्हणजेच न वापरलेले धनादेश आणि किसान कार्ड यांच्यासह लेखी विनंती सादर केल्यानंतरच खाते बंद करता येईल.

सुविधा बंद केल्यानंतर, बैंकेला देय असलेल्या सर्व देयांचे प्रदान केलेले असल्यास बँक नो ड्यूजू प्रमाणपत्र देईल. अशा खाते बंद करण्याच्या परिणामी उद्भवणाऱ्या धनादेश परत जाण्याच्या/कोणताही सलेख परत नाकारण्यासाठी आणि अशा खाते (खाती) बंद करण्याच्या परिणामी उद्भवणाऱ्या सर्व खर्चासाठी/आकारांसाठी बँक जबाबदार असणार नाही.

13. अटींतील बदल

अटी आणि शर्ती आरबीआय/भारत सरकारच्या कोणत्याही नियमांतील/निमयानांतील बदलांमुळे, बैंकेद्वारे कोणतीही सुविधा/प्रॉडक्ट वाढविण्यामुळे किंवा काढून टाकल्यामुळे किंवा इतर कोणत्याही कारणामुळे जे बैंकेला ऋणकोने स्वीकारलेल्या मंजूरी पत्रात नमूद केलेल्या अटी आणि शर्तीमध्ये सुधारणा करण्यासाठी योग्य वाटेल त्यामुळे बदलल्या जाऊ शकतात.

बँक तिच्या निखालस स्वेच्छानिर्णयाने वेळोवेळी अटी आणि शर्तीत बदल करू शकेल. आकार, नवीन अटी आणि शर्ती वाढविण्यात, विद्यमान अटी आणि शर्ती काढून टाकण्यात, विद्यमान अटी आणि शर्तीत सुधारणा करण्यात असू शकतील. बँक बदल एकत्र वेबसाइटवर टाकून किंवा उपलब्ध असलेल्या पत्रव्यवहाराच्या इतर कोणत्याही पद्धतीने कळवू शकेल. बैंकेच्या वेबसाइटवर नियमितपणे तपास करून अटी आणि शर्तीवर स्वतःला अद्यतन राखण्यासाठी जबाबदार असेल.

14. अहस्तांतरणीयता

बैंकने तिच्या ग्राहकांना पुरवलेल्या सेवा आणि खाते कोणत्याही परिस्थितीत अहस्तांतरणीय आहेत आणि केवळ ग्राहकानेच त्यांचा उपयोग करायचा आहे. बैंकने जरी तिचे हक्क; लाभ किंवा कर्तव्ये कोणत्याही अन्य व्यक्तीला हस्तांतरित करण्याचा, अभिहस्तांकित करण्याचा किंवा विकण्याचा हक्क राखून ठेवत असली तरीही अटी आणि शर्ती बैंकेच्या उत्तराधिकाऱ्यांच्या आणि अभिहस्तांकितींच्या लाभासाठी चालू राहतील.

15. नोटीसेस

खाते, खात्याशी संबंधित सेवा आणि सुविधा यांच्या संबंधातील नोटीसेस् आयबीएलद्वारे एकत्र ग्राहकाच्या नोंदलेल्या इमेल आयडीवर मेल पाठवून किंवा ग्राहकाच्या नोंदलेल्या मेलिंग पत्त्यावर पत्र पाठवून दिल्या जाऊ शकतील. आयबीएल कोणतीही नोटीस एकत्र तिच्या वेबसाइटवर टाकून किंवा शाखेत प्रदर्शित करून देऊ शकेल आणि ती ग्राहकाला प्राप्त झाली आहे असे मानले जाईल.

16. माहिती इतरांना देणे/उघड करणे

बैंकेत कोणतेही खाते उघडून आणि चालू ठेवून ग्राहक बैंकेला बैंकेकडे उपलब्ध असलेली ग्राहक खात्याची/व्यक्तिगत माहिती ज्या कोणत्याही एककाला अशा माहितीपर्यंत पोचण्याचा हक्क आहे त्यांना देण्याचा हक्क देतो, ज्यात पुढीलचा समावेश असेल पण त्या मर्यादित नाही:

1. भारतीय रिझर्व बँक (आरबीआय)
2. भारत सरकार त्याच्या अधिकृत प्रतिनिधी/संस्थमार्फत
3. न्यायालये/तपास एजन्सीज
4. भारतीय प्रतीभूती विनिमय मंडळ (सेबी)
5. स्टॉक एक्सचेंजेसचे अधिकृत प्रतिनिधी
6. लेखापरीक्षक, व्यावसायिक सल्लागार
7. तृतीय पक्षीय सेवा पुरवठादार ज्यांच्याशी बँकेने 'सेवा/प्रॉडक्ट्स' वर कायदेशीर करार केले आहेत आणि ज्यांना माहितीपर्यंत पोचणे आवश्यक असेल.
8. कोणतेही कायदेशीर एकक/अधिकृत व्यक्ती जी अशा माहितीसाठी पात्र आहे
9. क्रेडीट इन्फर्मेशन ब्युरोज ज्यात सीबीलचा समावेश आहे पण ती मर्यादा नाही

17. सर्वसाधारण अटी आणि शर्ती

बँकेला मंजूर केलेल्या कर्जाचा/सुविधेचा न काढून घेतलेला/न वापरलेला/लाभ न घेतलेला भाग कर्ज/सुविधा चालू असताना, ऋणकोला कोणतीही सूचना दिल्याशिवाय, कोणत्याही असेल त्या कारणासाठी रद्द करण्याचा विनाशर्ती हक्क आहे.

अधिक रक्कम काढणे किंवा किंवा व्याज/आकार/हस्ते प्रदान न करण्यापायी खात्यावरील अनियमितपणाला ऋणकोने स्वीकारलेल्या मंजूरी पत्रात नमूद केलेल्या लागू असणाऱ्या दराने दंडात्मक व्याज लागेल.

सर्व कायदेशीर, कागदपत्रे तयार करण्याचे आकार, निरीक्षण आकार, मूल्यांकन आकार आणि इतर कोणतेही प्रसंगिक खर्च ऋणको प्रत्यक्ष होतील तेवढे उचलेल.

बँकेला सर्वकाळ, ऋणकोच्या खाते वह्या तपासण्याचा आणि बँकेच्या अधिकाऱ्याकडून आणि/किंवा अर्हताप्राप्त लेखापरीक्षक आणि/किंवा तांत्रिक तज्ज्ञ आणि/किंवा बँकेच्या पसंतीच्या व्यवस्थापन संमतांकडून वेळोवेळी निरीक्षण करण्याचा हक्क असेल.

या ठिकाणी आणि वेळोवेळी तसेच संबंधित कागदपत्रांत ठरवून दिलेल्या कोणत्याही अटी आणि शर्तीची पूर्तता न करण्याच्या/उक्तंनाच्या बाबतीत किंवा आम्हाला सादर केलेली कोणतीही माहिती चुकीची आढळल्यास किंवा कोणताही विकास किंवा परिस्थिती ज्यामुळे बँकेच्या मते तिच्या हितसंबंधांना असे चालू ठेवण्याने किंवा वाटप करण्याने पूर्वग्रहपूर्वक बाधा होईल/होण्याची शक्यता असेल तर सुविधा खंडित करण्याचा (म्हणजेच) आणि कोणतेही वाटप कोणतीही सूचना दिल्याशिवाय मागे ठेवण्याचा/थांबवण्याचा हक्क राखून ठेवत आहे.

ऋणकोने क्रेडीट सुविधेच्या देयांच्या/वजाच्या प्रदानाच्या, जेव्हा केव्हा देय असेल त्या तारखेला प्रदान करण्यात कसूर केल्यास, बँकेला ऋणकोची आणि त्यांच्या संचालकांची नावे भारतीय रिझर्व बँकेला (आरबीआय) उघडण्याचा निर्विवाद हक्क असेल.

या अटी आणि शर्ती स्वीकारून, ऋणको/हमीदार बँकेला आणिंवा आरबीआयला त्यांची नावे (ऋणको आणि हमीदार) कसूरदार म्हणून बँक तिच्या निखालस स्वेच्छानिर्णयाने योग्य समजेल असा पद्धतीने आणि असा माध्यमामार्फत प्रकाशित करण्यासाठी संमती देतात. पूर्वीक हक्क बँकेला, जसे प्रकरण असू शकेल तसे, कर्ज कराराखालीकिंवा सर्वसाधारण अटींखाली उपलब्ध असलेल्या हक्कांच्या व्यतिरिक्त असतील आणि इतर कोणतेही हक्क नाकारून नाही.

ऋणकोने कमिशन, दलाली, शुल्के या मार्गाने किंवा इतर कोणत्याही स्वरूपात हमीदाराला प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे कोणताही मोबदला प्रदान करू नये.

कर्ज ज्या हेतूसाठी मंजूर करण्यात आले आहे त्यासाठीच वापरण्यात यावे आणि ए) समभाग/कर्जरोख्यांच्या वर्णीसाठी किंवा खेरदी करण्यासाठी बी) उपकंपन्यांना/सहयोगींना कर्ज देण्यासाठी किंवा इंटर-कॉर्पोरेट ठेवी ठेवण्यासाठी सी) इतर कोणत्याही हवाला हेतूसाठी वापरण्यात येऊ नये.

ऋणको आणि हमीदारांनी बँकेला त्यांनी बँकेला सादर केलेली माहिती आणि डेटा आणि ऋणकोद्वारे लाभ घेतल्या जात असलेल्या क्रेडीट सुविधा, खाते चालविणे आणि हमीदाराने घेतलेली हमीची कर्तव्ये याविषयीची सुद्धा माहिती क्रेडीट इन्फर्मेशन ब्युरो (इडिया) लि. (सिबील), किंवा आरबीआय किंवा आरबीआयने विनिर्दिष्टीत केलेल्या इतर कोणत्याही एजन्सीजना ज्यांना माहिती मिळवण्याचा आणि प्रसिद्ध करण्याचा अधिकार आहे, उघड करण्यासाठी अभिव्यक्त संमती दिली आहे असे मानण्यात येईल.

बँकेची क्रेडीट सुविधा चालू असताना, ऋणको बँकेच्या लेखी पूर्व परवानगीशिवाय: ए) कोणत्याही इतर बँकेबरोबर किंवा वित्तीय संस्थेबरोबर सिक्युअर्ड किंवा अनसिक्युअर्ड नवीन ऋणाची व्यवस्था करणार नाही, ऋणको किंवा अन्यथा, त्यांच्या स्थायी मत्तांवर आणि बँकेला देऊ केलेल्या सांपार्श्विक सुरक्षेवर आमच्या लेखी पूर्न मंजूरीशिवाय कोणताही आणखी भार निर्माण करणार नाहीत; बी) इतर कोणत्याही कंपनीत समभागांच्या मार्गाने किंवा कर्ज किंवा अग्रिम देऊन किंवा ठेवी ठेवून गुंतवणूक करणार नाहीत (सामान्य ट्रेड क्रेडीट किंवा व्यवसायाच्या नित्याच्या मार्गाने सुरक्षा ठेवीकिंवा कर्मचाऱ्यांना अग्रिमे मात्र देता येतील);

वरील मुद्द्याव्यतिरिक्त, ऋणको बँकेच्या लेखी परवानगीशिवाय करणार नाही: ए) इतर कोणत्याही ऋणकोबरोबर कोणतीही विलीनीकरणाची योजना किंवा पुनर्बाधणी निर्माण करणे, कोणत्याही ऋणकोचे संपादन करणे; बी) इतर कोणत्याही ऋणकोच्या किंवा कोणत्याही तृतीय पक्षाच्या वतीने हमीची जबाबदारी स्वीकारणे; सी) कर्जची आणि ठेवीची परतफेड करणे आणि वेळेवेळी सादर केलेल्या फंड फलो विवरणपत्रात दाखविलेल्या दायित्वाव्यतिरिक्त इतर दायित्वे निभावणे; डी) त्यांच्या व्यवस्थापनाच्या रचनेत कोणताही बदल करणे; इ) फर्मची मालमता विकणे/हस्तांतरित करणे/तारण ठेवणे; एफ) कोणत्याही विस्ताराच्या योजनेची अंमलबजावणी करणे किंवा मोठ्या मूल्याची स्थायी मत्ता संपादित करणे.

बँक कोणत्याही तृतीय पक्षाला/पक्षांना सुविधा (किंवा तिचा हिस्सा) अभिहस्तांकित करेल किंवा अन्यथा हस्तांतरित करेल आणि ज्याच्या अनुंंगाने बँक यात निर्माण केलेली सिक्युरीट किंवा या कागदपत्रांचालील कोणतेही हक्क ऋणकोच्या लेखी पूर्व संमतीशिवाय अभिहस्तांकित करण्यास पात्र असेल.

बँकेला या ऋणकोला संदर्भित केल्याशिवाय किंवा करून मंजूरीच्या कोणत्याही/सर्व अटी आणि शर्तीत बदल करण्याचा/सुधारण्याचा हक्क असेल.

या अटी आणि शर्तीच्या स्थानिक आवृत्तीसाठी, कृपया आमच्या आधिकृत वेबसाइटला भेट द्या.

इंडसइंड बँक

आयबीएल हाउस, 3 रा मजला, क्रॉस बी रोड, एमआयडीसी, जे. बी. नगर,

कुर्ला अंधेरी रोडच्या बाजूला, अंधेरी (पूर्व), मुंबई 4000 59. भारत.

फोन बँकिंग क्रमांक: 1800-500-5004 (भारतात)

आम्हाला येथे भेट द्या: www.indusind.com